

การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

A Study of Development Guidelines Desirable Characteristics of School Administrators in The Digital Age of Kalasin Primary Educational Service Area Office 2

ประจักษ์ ภูคองกิ่ง¹ ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน² และสุพจน์ ดวงเนตร³
Prajak Phookongking¹, Saksit Rittilun² and Supot Duangnet³
คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์^{1,2,3}
Faculty of Education and Educational Innovation Kalasin University^{1,2,3}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำนวน 298 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างไม่เป็นสัดส่วน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.26-0.85 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 ด้านสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26-0.93 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ใช้สถิติการทดสอบที่ การทดสอบเอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม เท่ากับ 0.38 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คู่ที่แตกต่างกันคือ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คู่ที่แตกต่างกันคือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนา จำนวน 19 แนวทาง ประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษานโยบายเขตพื้นที่

การศึกษาและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดทิศทางการศึกษา ประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำจุดเด่นและจุดที่พัฒนา มาวิเคราะห์ ปรับให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ท้นกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศและประเมิน เช่น นิเทศผ่านระบบออนไลน์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนงานโครงการการเข้าการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณะอยู่เสมอ 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนที่ดีตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ มีแนวคิดเชิงบวก มีเทคนิคสามารถใช้คนให้ถูกกับงานตามความรู้ความสามารถ สนับสนุนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ยึดหลักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพมีความซื่อสัตย์สุจริต พัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ สร้างผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้และความคิดในวิชาชีพ จนเป็นที่ยอมรับ มีความยุติธรรมวางตัวเป็นกลางและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 4) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายในการสร้างนวัตกรรม นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานครูอยู่เสมอ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

คำสำคัญ: ผู้บริหารการศึกษา, คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ยุคดิจิทัล, แนวทางการพัฒนา

ABSTRACT

The purposes of this study were to: 1) study the current state, desirable state, and necessary characteristics desired of school administrators in the digital age of Kalasin primary educational service area office 2. 2) compare the opinions of school administrators and teachers. 3) Study of development approaches and desirable characteristics of school administrators in the digital age of Kalasin primary educational service area office 2. This study used disproportionately stratified random sampling to select 298 school administrators and teachers. Key informant groups a purposeful selection procedure was used to pick the seven experts. The research tools include a questionnaire on the current state and the desired state. Desirable characteristics of school administrators in the digital age, it has a discriminating power ranging from 0.26 to 0.85 for the desired state, the confidence value is 0.96 It has a discriminating power of 0.26 - 0.93, a reliability of 0.94, and a semi-structured interview form of guidelines for developing desirable characteristics in school administrators in the digital age. Statistics used include frequency, percentage, mean, and standard deviation. Priority Needs Index, t-tests, F-tests, and content analysis were used.

The results of this research found that: 1) The current state of the desired characteristics of school administrators in the digital age of Kalasin primary educational service area office 2 overall is at a high level. Overall desired state, it is at the highest level. And the necessary needs totaling 0.38. Vision is the area with the most essential necessities. Information technology, morality and ethics, and creative thinking, respectively. 2) The findings of a comparison of school administrators' and teachers' perspectives on the desirable characteristics of school administrators in the digital age of Kalasin primary educational service area office 2. According to status and current state, it was discovered that there were statistically significant variations in attitudes when employing information technology, creativity, moral and ethical issues, and academics. Overall, there were no differences in opinion on the desired state. Classified according to the size of the school and the current state overall, there are statistically significant differences in opinions. Results of the pairwise average test for information technology using, the different pairs are small and medium size. In terms of creativity, the different pairs are small vs. large and medium and large sizes as desirable states. Overall, there were no differences in opinions. 3) Results of the study of development approaches desirable characteristics of school administrators in the digital age of Kalasin primary educational service area office 2. Presenting 19 development guidelines, consisting of: 1) Vision, Administrators should study the education area policy and focus areas of the Ministry of Education. Establish an operating committee. Set an instructional course of action. Hold a meeting with teachers and stakeholders to create a development strategy for educational institutions that adheres to educational management standards, as well as to supervise, monitor, and assess operations. And report the results to relevant parties, such as the educational service area office. Take the strengths and points of development to analyze and adjust to be consistent with the educational context. Keep up with social changes. 2) Using Information technology, Administrators should use information technology in supervision and evaluation, such as online supervision or other appropriate media, to promote, support, and facilitate teachers in procuring information technology media to use in school. Appoint a committee to supervise, monitor, and evaluate the use of information technology media that is appropriate for students. Prepare a

plan or project to access the use of technology in various forms to promote and support personnel for professional development, and always publicize the activities and results of the school to the public. 3) Morality and ethics Administrators should behave well according to the teachings of Buddhism and always sympathize with their subordinates. Administrators should have a positive mindset and techniques for using the right people for the right job according to their knowledge and abilities. Support in organizing activities that promote morality and ethics and embrace the philosophy of the Sufficiency Economy in daily life. Adhere to the principles and follow professional ethics with honesty and integrity. Always develop your profession; create work that shows the development of knowledge and ideas in the profession until it is accepted. Be fair, remain neutral, and put the public's interests above your own. 4) Creativity, Administrators should encourage teachers to make agreements to develop their work, which is a challenging issue in creating innovation. Supervising, monitoring, and evaluating teachers' performance regularly. Promoting and supporting teachers to produce new media and innovations for use in teaching and learning. And research to solve classroom problems. Administrators can analyze the internal and external environment using the principle of participation in solving problems.

Keywords: Administrator, Desirable Characteristics, Digital Age, Development Guideline

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศไทย อยู่ภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2560-2570 กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างระบบ บริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1) ปรับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูดและ รักษา ผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยให้ ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนกลยุทธ์องค์กร และกลยุทธ์การ บริหารทรัพยากรบุคคลที่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565, น. 137)

ยุคดิจิทัลนั้นเข้ามาเปลี่ยนรูปแบบและกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต้องรู้จักทักษะดิจิทัล ซึ่งถือเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญในการทำงานยุคดิจิทัลรวมถึง คุณลักษณะผู้นำดิจิทัลที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับครูผู้สอนและ ผู้เรียนในยุคดิจิทัลตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลจากสภาพการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นสภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนของ การปรับตัวของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การศึกษาเพื่อให้สามารถอยู่รอดและเหมาะสมกับสภาพสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Ara) ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวก รวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือ คลิปวิดีโอทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทุกที่และ ตลอดเวลารวมทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่าน โลกออนไลน์มากขึ้นเป็นโลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่ง (internet of things) (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561, น. 41)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลจำเป็นต้องมี คุณลักษณะพิเศษบางประการเพิ่มเติมคือมีทัศนคติใหม่ทักษะใหม่ และความรู้ใหม่เกี่ยวกับข้อจำกัดและโอกาสของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะ

ใน 3Cs คือ การใช้คอมพิวเตอร์การสื่อสารและเนื้อหา รวมทั้ง มัลติมีเดียอันเป็นคุณลักษณะที่ควรต้องมีนอกจากนั้นแล้วลักษณะ ส่วนบุคคลสำหรับนำดิจิทัลยังประกอบด้วย ความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัวและความกระหายใคร่รู้ต่อความรู้ใหม่ โดยต้องเข้าใจภาวะผู้นำดิจิทัลนั้นไม่ใช่สิ่งที่คงที่แต่มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา (วิโรจน์ สารรัตน์, 2557, น. 54)

จากที่กล่าวมานั้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารจำเป็นต้อง มีการปรับตัว ปรับวิสัยทัศน์ เพื่อการพัฒนาตนเองและพัฒนา องค์กรให้สอดคล้องกับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณลักษณะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ ขีดความสามารถที่มีความโดดเด่นเหมาะสมซึ่งนอกจากผู้บริหาร จะต้องมีความรู้มีความรู้เชิงทฤษฎีที่เป็นเครื่องมือหลัก ในการพัฒนาองค์กรแล้วยังต้องพัฒนาเพิ่มพูนทักษะบทบาท หน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา รวมไปถึง เพื่อการเป็นผู้นำ และสร้างความเปลี่ยนแปลงในองค์กรที่จะนำไป สู่การพัฒนาคุณภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขับเคลื่อนและ พัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาการศึกษา ในยุคดิจิทัล (โยธิน นิลชช, 2561, น. 412)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น จะต้องเป็นผู้นำ ที่มีศักยภาพสูงแห่งการเป็นผู้นำ มีความกระตือรือร้น มีความคิด สร้างสรรค์ เพราะโลกยุคดิจิทัลไม่มุ่งหวังทฤษฎีต้นแบบหรือแบบ แผนปฏิบัติตายตัว โลกแห่งการบริหารสมัยใหม่นั้นต้องการผู้บริหาร ที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ตาม สภาพแวดล้อม ฉะนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนคุณลักษณะใหม่ เพื่อให้ เข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559, อ้างถึงใน สดุดี จีระออน, 2561, น. 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 167 แห่ง มีครูจำนวน 1,346 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 129 คน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2, 2565, ออนไลน์) จากสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้ บริบทในด้านต่าง ๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาฬสินธุ์ เขต 2 ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย การศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไปหรือแม้แต่สภาพแวดล้อมส่งผลให้องค์กรต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหาร สถานศึกษาเช่นกัน ต้องมีการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะหรือวิธีการบริหารต่าง ๆ แม้กระทั่งทัศนคติเข้ากับสภาพของประเทศ ในปัจจุบันสอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐบาลที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ต้องมีการปรับตัวตามไปด้วยเมื่อการบริหารมีการปรับตัว คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาก็ควรมี การปรับตัวด้วยเช่นกัน เพื่อให้องค์กรสามารถเติบโตในบริบทใหม่ ได้อย่าง เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพและเพื่อเตรียมความพร้อม ในการบริหารจัดการให้ก้าวทันและสอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลง ของประเทศในการก้าวสู่การเป็นประเทศไทยยุคดิจิทัล

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยได้สังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและได้ สอบถามถึงทัศนะหรือความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ผลการวิจัยจะได้สารสนเทศเพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาหรือ เสนอต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อนำไปเป็นเกณฑ์พิจารณาความดี ความชอบในการบริหารสถานศึกษาอีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัย เผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ วางแผนพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาอบรมและ เตรียมผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สมมุติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ จำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2565 ทั้งหมด 1,346 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา 129 คน และครูผู้สอน 1,217 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 129 คน และครูผู้สอน 1,217 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2565, ออนไลน์)

กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 298 คน กำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ตามตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 43) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบไม่ เป็น สัด ส่วน (Disproportional Stratified Random Sampling) โดยกำหนดอัตราส่วนของการสุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เท่ากับ 1 ต่อ 4 ได้ผู้บริหารสถานศึกษา 74 คน ครูผู้สอน 224 คน ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อหาแนวการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และนักวิชาการการศึกษา 2 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) สถานภาพ จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านวิสัยทัศน์ 3) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 5) ด้านวิชาการ 6) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1. เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1.2 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

1.3 ศึกษาแนวทางและวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

1.4 ประมวลข้อมูลที่ได้อาจการศึกษาค้นคว้าให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยประกอบด้วย นำแบบสอบถามฉบับร่างจำนวน 65 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษาและข้อความที่ครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ และแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งความเที่ยงตรงด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านรูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ของข้อความแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงเพื่อแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

1.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item total Correlation) ของเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ที่ df เท่ากับ 48 และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่ามีค่าวิกฤตเท่ากับ 0.24 และใช้ค่าดังกล่าวเป็น

เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าระหว่าง 0.26-0.85 และค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าระหว่าง 0.26-0.93 ข้อคำถามสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีทั้งหมด 40 ข้อ

1.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 17 คน และครูผู้สอน 33 คน เพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item total Correlation) ของเพียร์สัน โดยพิจารณาอำนาจจำแนกของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ที่ df เท่ากับ 48 และกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 พบว่ามีค่าวิกฤติเท่ากับ 0.24 และใช้ค่าดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าระหว่าง 0.26-0.85 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าระหว่าง 0.26-0.93 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

1.8 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 117) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

1.9 นำแบบสอบถามมาตรวจความถูกต้องแล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารต้นแบบในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล จำนวน 7 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และนักวิชาการการศึกษา 2 คน

2. เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบ

กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม 8 ข้อ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. ศึกษาวิธีการสัมภาษณ์ หลักการสัมภาษณ์ รูปแบบคำถามในการสัมภาษณ์สร้างเครื่องมือและเทคนิคในการเก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 90-93)

3. กำหนดกรอบโครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากกว่าค่าเฉลี่ยเพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแล้วนำแบบสัมภาษณ์เสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริหารต้นแบบในด้านคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1. วิเคราะห์สถานภาพ และขนาดสถานศึกษา โดยหาความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) ดังต่อไปนี้

4.51-5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

3. นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI_{modified} (Modified Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยพิจารณาเลือกด้านที่มีค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มากำหนดเป็นประเด็นความต้องการจำเป็นสำหรับด้านที่จะนำไปเป็นข้อคำถาม และพิจารณาเลือกข้อคำถามย่อยในด้านนั้น ๆ ที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมในด้านนั้น ๆ มากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างข้อคำถามในการกำหนดแนวพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาถอดบทความ หรือเทปบันทึกเสียง คำตอบที่เหมือนและใกล้เคียงกัน มาสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ผลการวิจัย

การวิจัยการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 แสดงดังตาราง

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.34	0.82	ปานกลาง
ด้านวิสัยทัศน์	3.14	0.93	ปานกลาง
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.53	0.80	มาก
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.46	0.86	ปานกลาง
ด้านวิชาการ	3.60	0.70	มาก
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก	4.75	0.61	มากที่สุด
โดยภาพรวม	3.64	0.79	มาก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	สภาพที่พึงประสงค์			PNI modify	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	4.92	0.27	มากที่สุด	0.47	2
ด้านวิสัยทัศน์	4.91	0.28	มากที่สุด	0.56	1
ด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4.92	0.28	มากที่สุด	0.39	4
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.90	0.29	มากที่สุด	0.42	3
ด้านวิชาการ	4.95	0.23	มากที่สุด	0.38	5
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เชิงบวก	4.93	0.25	มากที่สุด	0.04	6
โดยภาพรวม	4.92	0.27	มากที่สุด	0.38	

จากตารางพบว่า พบว่า สภาพปัจจุบันของการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก ด้านวิชาการ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน				t	p-value
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n= 75)		ครูผู้สอน (n= 224)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.50	0.63	3.28	0.68	2.40*	0.02
2. ด้านวิสัยทัศน์	3.12	0.79	3.14	0.78	0.18	0.86
3. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.68	0.57	3.68	0.69	2.51*	0.01
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.67	0.69	3.59	0.75	2.83*	0.01
5. ด้านวิชาการ	3.73	0.50	3.56	0.58	2.30*	0.02
6. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก	4.82	0.42	4.73	0.61	1.47	0.14
โดยภาพรวม	3.75	0.43	3.60	0.50	2.42*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	สภาพที่พึงประสงค์				t	p-value
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n= 75)		ครูผู้สอน (n= 224)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.94	0.17	4.91	0.20	1.25	0.21
2. ด้านวิสัยทัศน์	4.92	0.22	4.91	0.19	0.24	0.81
3. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.89	0.25	4.93	0.18	1.01	0.32
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.92	0.19	4.90	0.21	0.90	0.37
5. ด้านวิชาการ	4.95	0.14	4.94	0.17	0.35	0.73
6. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก	4.94	0.19	4.93	0.19	0.26	0.80
โดยภาพรวม	4.93	0.14	4.92	0.13	0.35	0.73

จากตาราง พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3.67	2	1.83	4.13*	0.02
	ภายในกลุ่ม	130.86	295	0.44		
	รวม	134.53	297			
ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.62	2	0.31	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	180.20	295	0.61		
	รวม	180.82	297			
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	0.55	2	0.28	0.62	0.54
	ภายในกลุ่ม	131.71	295	0.45		
	รวม	132.27	297			
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.23	0.79
	ภายในกลุ่ม	164.35	295	0.56		
	รวม	164.60	297			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.08	0.24	0.79
	ภายในกลุ่ม	94.42	295	0.32		
	รวม	94.57	297			
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2.49	2	1.24	3.87*	0.02
	ภายในกลุ่ม	94.85	295	0.32		
	รวม	97.34	297			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	70.92	295	0.24		
	รวม	71.30	297			

* 0.05 สำหรับทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ LSD

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเป็นรายคู่โดยใช้ LSD

สภาพปัจจุบัน					
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ขนาดสถานศึกษา	ขนาด	เล็ก	กลาง	ใหญ่
		\bar{X}	3.46	3.23	3.28
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	เล็ก		-	0.23*	0.18
	กลาง			-	-0.05
	ใหญ่				-
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ขนาด		เล็ก	กลาง	ใหญ่
	สถานศึกษา	\bar{X}	4.79	4.74	4.14
	เล็ก		-	0.05	0.65*
	กลาง			-	0.60*
	ใหญ่				-

* 0.05 สำหรับทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คู่ที่แตกต่างกันคือ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คู่ที่แตกต่างกันคือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาภาพสีนู้ เซต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสีนู้ เซต 2 ดังนี้

ภาพสีนู้ประสงค์						
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.25	0.78
	ภายในกลุ่ม	11.12	295	0.04		
	รวม	11.14	297			
ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.01	0.34	0.71
	ภายในกลุ่ม	11.45	294	0.04		
	รวม	11.48	296			
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.03	0.76	0.47
	ภายในกลุ่ม	12.28	295	0.04		
	รวม	12.35	297			
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.02	0.35	0.70
	ภายในกลุ่ม	12.60	295	0.04		
	รวม	12.63	297			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.64	0.53
	ภายในกลุ่ม	8.17	295	0.03		
	รวม	8.21	297			
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.52	0.60
	ภายในกลุ่ม	10.38	295	0.04		
	รวม	10.41	297			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.01	0.27	0.76
	ภายในกลุ่ม	6.89	294	0.02		
	รวม	6.90	296			

จากตาราง พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสีนู้ เซต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพสีนู้ประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสีนู้ เซต 2

ผู้วิจัยได้พิจารณานำเอาประเด็นย่อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของการจำเป็น (PNI_{modified}) สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มากำหนดเป็นประเด็นความข้อคำถามในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

1. ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษา นโยบายเขตพื้นที่การศึกษาและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดทิศทางการศึกษา ประชุมครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษา นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานและรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำจุดเด่นและจุดที่พัฒนา มาวิเคราะห์ ปรับให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ท้นกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

2. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศและประเมิน เช่น นิเทศผ่านระบบออนไลน์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่เหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกครูในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนงาน โครงการการเข้าการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณะอยู่เสมอ

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ควร ปฏิบัติตนที่ดีตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ มีแนวคิดเชิงบวก มีเทคนิคสามารถ ใช้คนให้ถูกกับงานตามความรู้ความสามารถ สนับสนุนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ยึดหลักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพมีความซื่อสัตย์สุจริต พัฒนาวินัยพออยู่ เสมอ สร้างผลงานที่แสดงถึงการพัฒนาความรู้และความคิดในวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับ มีความยุติธรรมวางตัวเป็นกลางและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

4. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายในการสร้างนวัตกรรม นิเทศ ติดตาม และประเมินผล

การปฏิบัติงานครูอยู่เสมอ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก ด้านวิชาการ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.1 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้น จูงใจให้กับเพื่อนร่วมงานไม่เห็นประโยชน์ส่วนตน มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการทำงาน สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร สร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและมีการประเมินผลการทำงานด้วยความโปร่งใสยุติธรรม สอดคล้องกับ ปิยนัฐธิดา เคนบุปผา (2559, น. 60) การสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก สรุปได้ว่า ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการทำให้ผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว แต่อุทิศตนเพื่อกลุ่มสูงและเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมาย มีความตั้งใจแน่วแน่ ๆ ในการทำงาน มีการให้กำลังใจผู้ร่วมงาน มีการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ตระหนักถึงสิ่งสำคัญโดยผู้นำจะมีคุณลักษณะสำคัญในด้านการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับผู้ร่วมงาน มีการสร้างเจตคติที่ดีและคิดในแง่บวก สอดคล้องกับ ชูมากร เจริญคำ (2559, น. 27) การสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการ ทำให้ผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจภายในไม่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตนแต่อุทิศตนเพื่อกลุ่มมีการตั้งมาตรฐานในการทำงานสูงและเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายมีความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน มีการให้กำลังใจผู้ร่วมงาน มีการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ตระหนักถึงสิ่งที่ สำคัญโดยผู้นำจะมีคุณลักษณะสำคัญในด้านการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับผู้ร่วมงานมีการสร้างเจตคติ

ที่ดีและการคิดในแง่บวก สอดคล้องกับ อัครพงษ์ สุขมาตย์ พรชัย เจดามาน และคณะ (2560, น. 14) การสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก เป็นระดับพฤติกรรมที่ ผู้นำแสดงให้เห็นในการทำงานที่เป็นกระบวนการทำให้ผู้ร่วมงาน มีแรงจูงใจภายใน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การตั้งมาตรฐานในการทำงานสูง มีการคิดเชิงบวก และเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมาย

1.2 ด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำและผลิตสื่อ นวัตกรรมใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ เทอริส มีเดช (2557, น. 63) กล่าวว่า ด้านวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกโดยสามารถบริหารจัดการเรียนการสอน บูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับชุมชน ท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการส่งเสริมให้มีการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดทำและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ วสันต์ บัวชุม (2561, น. 86) กล่าวว่า ด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ นำวิชาการวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการบริหารงานและจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานศึกษาและท้องถิ่น พัฒนานตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการสังเกตชั้นเรียน นิเทศการสอน ตรวจสอบการสอนสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่ครูเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับ สดุติ จีระออน (2561, น. 120-121) กล่าวว่า ด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารควรมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถเข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดี มีความสามารถในการตัดสินใจในการพัฒนาทีมงาน และมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริม

ให้มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง มีการกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.3 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนัก คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงาน อยู่เสมอ ประยุกต์ใช้แนวคิดวิธีการสิ่งเก่า ๆ มาพัฒนาต่อยอด แตกต่างจากของเดิม มีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ส่งเสริม การทำงานของครูบุคลากร ให้ริเริ่มสร้างสรรค์ ผลิตรายงานนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับ เกียรติเกียรติไกร บุญทน (2567, น. 25) กล่าวว่า ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ อาจแยกออกได้เป็นสองคำ คือ ความคิดริเริ่มกับ ความคิดสร้างสรรค์ สำหรับความคิดริเริ่ม คือ ความสามารถที่สร้าง สิ่งใหม่ ๆ เป็นความคิดริเริ่มแรกที่ไม่ซ้ำแบบใคร ส่วนความคิด สร้างสรรค์ คือ ความสามารถที่จะสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น โดยอาศัย ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และพัฒนาขึ้นเป็นความคิด ใหม่ที่ต่อเนื่อง และมีคุณค่า สอดคล้อง อรพิน อัมรัตน์ (2561, น. 6) ได้กล่าวถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารแสดงออกถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์รูปแบบใหม่ในการแก้ปัญหา และ การทำงานของบุคลากรส่งเสริมให้บุคลากร คิดสร้างสรรค์ พัฒนา งานใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระทางความคิด สนับสนุน การทำงานที่ ยืดหยุ่น สร้างทางเลือกในการปฏิบัติงาน และกระตุ้น ให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการที่หลากหลายใน การสร้างนวัตกรรม ที่มีคุณค่าในองค์การ และสอดคล้องกับ ขวัญมงคล สายเส้น (2561, น. 123) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะด้านการเป็นนัก คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้คัดสรรเทคนิควิธีการทำงาน ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องเป็น บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ มีวิธีปฏิบัติงานที่ดีหรือ เป็นเลิศ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน มีการคิดวิเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษา หาความรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา วางตัว เป็นกลาง ยึดหลักและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความ ซื่อสัตย์สุจริต ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงานในสถานศึกษา ให้เวลาในการพบปะพูดคุยกับ ครู บุคลากร นักเรียน และ ผู้ปกครอง ส่งเสริม สนับสนุน ครูในการใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของตนเองมากกว่าครูผู้สอนเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุวรรรัตน์ สุริยะ (2559, น. 102) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหาร มีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มี ขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประสานสัมพันธ์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาลัย วงษา (2563, น. 111) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในยุคนิโทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดย ภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิษฐา แก้วละมุล (2564, น. 98) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง จากผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีภารกิจหลักด้านการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งมีกลุ่มเครือข่ายการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาซึ่งกันและกัน ครูได้มีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคยกัน ทำให้รู้สึกเป็นกันเองและร่วมมือช่วยเหลือกัน มีการประชุมและวางแผนกิจกรรมทางการศึกษาร่วมกันอย่างเสมอ จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทยา ทวยเศษ (2558, น. 127) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณินันต์ กิจวิธ (2560, น. 124) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างก็มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา แก้วละมุล (2564, น. 94)

ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านวิสัยทัศน์และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความต้องการจำเป็น อยู่ในระดับสูงสุด ลำดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษ ควรมีการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยมุมมองของครูผู้สอนต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ด้านการมีมรรยาทในการสื่อสาร และ ด้านการเคารพต่อกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่มีความสำคัญหรือส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในลักษณะอื่น ๆ หรือการศึกษากการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). สืบค้นจาก <https://www.bic.moe.go.th/index.php/about-us/policy-menu/2023-06-27-04-27-46>.
- เกียรติเกรียงไกร บุญทน. (2557). ความคิดริเริ่มของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนินฐา แก้วละมุล. (2564). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ขวัญกมล สายเส้น. (2561). ผู้นำสายพันธุ์ใหม่ในยุค 4.0. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- คณินันต์ย กิจวิธิ. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เทอรีส มีเดช. (2557). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนนานาชาติอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฐุมการ เจดีย์คำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยณัฐิตา เคนบุปผา. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ด.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พัทยา ทวยเศษ. (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โยธิน นิลคช. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- वलันต์ บัวชุม. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิภาลัย วงษา. (2563). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สดุดี จีระออน. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (2565). รายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (ทั้งหมด). สืบค้นจาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=4602.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดารัตน์ สุริเย. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).

บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อัครพงษ์ สุขมาตย์ พรชัย เจดามาน และคณะ. (2560).

ภาวะผู้นำแบบยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 ภายใต้กรอบการศึกษา
ประเทศไทย 4.0. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,
16(2), 1-7.

อรพิน อิมรัตน์ . (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.